

Posudek bakalářské práce

Téma: *Sociálně-emoční charakteristiky nadaných dětí předškolního věku*

Autorka: Anna Bartoňová

Oponent: Radka High

Bakalářská práce se zabývá sociálně – emočními charakteristikami nadaných dětí. Oceňuji, že se autorka pustila do zkoumání těchto charakteristik právě u předškolních dětí a tím následuje (především) světový trend. Považuji za důležité se nadáním (a identifikací) zabývat od takto raného věku.

V teoretické části vymezuje nadání a talent, podává výčet znaků nadaného dítěte a proces identifikace. Autorka se hlouběji zaměřila na projevy nadání v předškolním věku a nenechala se unést obecností (jak je někdy v bakalářských pracích zvykem). Tato hloubka mi však chyběla při vymezování samotného nadání a talentu, kdy autorka mohla více analyzovat (a komparovat) jednotlivá pojetí nadání. Dozvídáme se více i o emočně-sociálních charakteristikách, kterým je náležitě věnovaná pozornost. Líbí se mi, že studentka zmiňuje i studie na dané téma. Jsou zmíněny i „mýty“, které se o nadaných dětech šíří v laické (ale často i v profesionální) populaci. Poukazuje na odlišné výsledky různých výzkumů, čímž se téma problematizuje a autorka si tak umně připravuje půdu pro výzkumný problém.

Empirická část si klade za cíl zodpovědět 3 výzkumné otázky: 1. Jaké jsou pozorovatelné sociálně-emoční charakteristiky nadaných dětí předškolního věku? 2. Liší se nebo se shodují naše údaje s údaji i v odborné literatuře o nadání? 3. Existují rozdíly v jejich výskytu mezi dívkami a chlapci?

Autorka volí kvalitativní metodologii, což považuji za výtečný krok, který by ale mohl být lépe zdůvodněn – výrok „...Kvalitativní výzkum mi umožňuje získat tento vhled, porozumění a orientaci i v terénu mateřské školy“ (str. 27) je poněkud učebnicové, i když objektivně správné. Především oceňuji, že bylo využito nejen pozorování, ale i rozhovory s učitelkami.

Výběr vzorku je dostatečně popsán. Jako problematický spatřuji, že počet pozorovaných hodin není u všech dětí stejný, což mohlo ovlivnit kvalitu výzkumu.

Přehled výzkumných kategorií a subkategorií je úhledný a interpretace výsledků čtivá. Studentka jde často hlouběji, např. jen nezůstává u toho, že děti komunikují s autoritou a spolužáky, ale nalézá také důvody této komunikace. Je poznat, že se autorka nad pozorovanými situacemi zamýšlí logicky i analyticky. Viděné (a interpretované) navíc dává do spojitosti s daty získanými z rozhovorů. Záznamy z pozorování a/nebo rozhovorů nejsou hlavním nosným textem, ale slouží pouze k ilustraci interpretací, což oceňuji.

Jako důležitou část vidím shrnutí, ve kterém autorka poukazuje na důležité sledované a analyzované momenty. Diskuze plní svoji funkci, autorka srovnává svoje výsledky s výsledky jiných výzkumů. Problematická je možná jen část, kdy autorka tvrdí, že „nebyly sledovány výraznější emocionální problémy“. Nevím, jak si představit tyto děti představit – znamená to, že nějaké emoční problémy mají, nicméně nejsou výrazné? V závěru se dozvídáme, že sociálně-emoční charakteristiky se příliš neliší od ostatních dětí, ale vzápětí následuje informace, že „výrazným projevem byla pozice vůdce“ (str. 64) s dalším popisem charakteristik, které dle mého názoru jsou odlišné od ostatních dětí – z popisu mi vyvstává dojem, že se pozorované nadané děti liší, ačkoliv autorka tvrdí opak.

Popis limitů výzkumu považuji za ukázkou sebereflexe výzkumné práce studentky.

Bakalářskou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.